

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.229/2022/6.

Felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője: dr. Méhes László ügyvéd (cím2)

Alperes: alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Gömöri Krisztina Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Gömöri Krisztina ügyvéd)

A per tárgya: kötelmi igény

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.G.42.312/2019/31.

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.950.000 (egymillió-kilencszázötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetékből álló együttes első- és másodfokú perköltséget.

A felperes által le nem rótt 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperes keresetében 48.260.000 forint és annak 2019. július 4-től a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:155. § (1) bekezdése szerinti kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kereset jogalapjaként a Ptk. 6:272. §-át és 6:276. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg. Előadta, hogy a 14/2019. számú egyedi megrendelésben meghatározott óraszámot és keretösszeget az alperes kimerítette, így további bruttó 48.260.000 forintról már nem bocsáthatott volna ki számlát. A keretösszeget felül díjra a szerződés 4.1. pontja értelmében nem tarthat igényt, mivel nem jelezte a keret kimerülését. Tévedésből fogadta be a számlát és állította ki a teljesítésigazolást, amely egyoldalú jognyilatkozatát a Ptk. 6:90. § (1) bekezdésére alapítottnan megtámadta. A keretösszeg kimerítésével a szerződés teljesült, a kötelelem megszűnt. Az alperes által hivatkozott további feladatok ellátására nem adott megbízást, melynek körében hangsúlyozta, hogy nem azonos sem a Magyar Állammal, sem az Emberi Erőforrások Minisztériumával (a továbbiakban: EMMI).

II.

[2] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy nem azért számlázott a keretösszeget meghaladóan, mert a szerződésben rögzített feladatot nem tudta elvégezni a megállapított időkereten belül, hanem azért, mert a megbízás tartalma a felperes kezdeményezésére jelentős mértékben kibővült. A jogi átvilágítás ugyanis kiterjedt a cég1 Kft.-re, majd a cég2 Kft.-re és további hat ingatlanra is. A feladatát teljesítette, az elkészült anyagokat átadta, azokat felhasználták az állam tulajdonszerzéséhez, ezért a felperes jogalap nélkül gazdagodna, ha visszakapná a megfizetett díjat. A felperes a teljesítésigazolással kapcsolatos állítólagos tévedését felismerhette, ezért arra nem hivatkozhat a Ptk. 6:90. § (3) bekezdése alapján. Állította továbbá az alperes azt is, hogy a felperes által megjelölt anyagi jogszabályokból nem következik, hogy a teljesítésigazolás alapján kifizetett megbízási díjat köteles lenne visszafizetni, illetőleg azt a felperes visszakövetelhetné, ilyen előírást a felek szerződésének 4.1 pontja sem tartalmaz.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 48.260.000 forintot és annak 2019. július 4-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értékével megegyező mértékű kamatát, 2.092.706 forint perköltséget, továbbá az államnak az adóhatóság külön felhívására 1.500.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

III.1.

[4] Határozatában a fellebbezés szempontjából releváns tényként állapította meg, hogy az Emberi Erőforrások Minisztere 2018. november 27-én megbízó levelet adott az alperes irodavezető ügyvédje, név1 számára, amellyel a cég3 Kft. 100 %-os üzletrészenek állami tulajdonba kerülésével kapcsolatosan tervezett jogügylet áttekintésével, a tulajdonosváltás jogi előkészítésével bízta meg. Az alperes ennek alapján megkezdte a megjelölt cég, majd további cégek és ingatlanok átvilágítását.

[5] Az EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkára 2019. március 1-jén felkérte a felperesi jogelőd (a továbbiakban: felperes) főigazgatóját, hogy a cég4 Kft., a cég3 Kft., a cég1 Kft. és a név2 Cégcsoport vonatkozásában végezze el – egyebek mellett – a folyamatban lévő peres eljárások átvilágítását, a jogi vonatkozású dokumentumok jogi megfelelőségének, helyességének ellenőrzését, az állami szerepvállalás kapcsán a társaságok jogi, adójogi, pénzügyi átvilágítását, a tulajdonukban levő eszközök értékelését és a jogi kockázatelemzést.

[6] A 2019. március 19-én (helyesen: 2019. március 13-án) létrejött megbízási szerződésben a felperes jogi tanácsadási tevékenységet elvégzésével bízta meg az alperest az Egészségügyért Felelős Államtitkár fenti felkérésében meghatározott feladatok ellátásával összefüggésben. A szerződés értelmében a megbízott eseti megrendelés alapján az abban rögzítettek szerint jogosult eljárni. 25.000 forint + áfa óradíjat számíthat fel, ami legfeljebb 6700 szakértői óra alapján 167.500.000 forint + áfa keretösszeget jelent. A 4.1. pont szerint a megbízó egyedi megrendelések keretében, a megbízott által megajánlott szakértői óradíj alkalmazásával rendeli meg a szerződés 1. számú mellékletébe foglalt feladatokat. Nem köteles a teljes keretet lehívni, ehhez kapcsolódóan a megbízottat semmilyen kártérítési vagy egyéb igény nem illeti meg. A keretösszegeből a teljesítés során lehívott összegek állását a megbízott köteles figyelemmel kísérni, és jelezni a megbízó felé, ha a keretösszeg kimerül. Az e kötelezettsége elmulasztásából származó esetleges, a keretösszeget felüli díj megfizetésére a megbízott nem tarthat igényt. A 6.1. pont alapján a szerződés bármilyen módosítása kizárólag írásban érvényes, és a 3.10. pont szerint a felek között csak az írásbeli közlések hatályosak.

[7] A szerződés alapján a felperes három egyedi megrendelést adott az alperesnek, összesen 6480 órás keretben, 162.000.000 forint értékben. A 14/2019. számú egyedi megrendelés tárgya a cég3 Kft. átvilágítása volt, az elszámolható időkeret 2720 óra, az igényelhető díj 68.000.000 forint + áfa (86.360.000 forint). Ezen megrendelés alapján az alperes négy számlában összesen 4240 óra tevékenységet számolt el, és összesen 106.000.000 forint + áfát (134.620.000 forint) számlázott ki. A felperes a számlákat befogadta, azok

alapján teljesítésigazolást állított ki és az igényelt díjat 2019. július 3-án megfizette. A 48.260.000 forintról szóló számlához kapcsolódó, 2019. június 28-án kelt teljesítésigazolásban az alperes jogelődje (helyesen: felperes) rögzítette, hogy a megbízott a 14/2019. számú egyedi megrendelésben meghatározott feladatait elvégezte, a megbízási díjra jogosult.

[8] Az alperes a feladatát teljesítette, az elkészült anyagokat a felperesnek átadta, amelyek alapján az állami tulajdonszerzés megtörtént.

[9] A felperes a 2019. október 25-i levelével tájékoztatta az alperest, hogy utóellenőrzés során észlelte a keret túllépését, egyúttal felhívta a 48.260.000 forint visszafizetésére, aminek az alperes nem tett eleget.

III.2.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a felek a Ptk. 6:272. §-a szerinti megbízási szerződést kötöttek, amely alapján az alperes az abban meghatározott feladat ellátására, a felperes pedig díj fizetésére volt köteles. A felperes a szerződés 4.1. pontjára és a meghatározott keretösszeg túllépésére hivatkozva követelte vissza a megfizetett díj egy részét.

[11] A teljesítésigazolás megtámadásával kapcsolatban kifejtette, hogy a megfelelő könyvelői apparátussal rendelkező felperes a tévedését felismerhette, hiszen csupán annyit kellett volna ellenőriznie, hogy az alperes által kibocsátott négy számla végösszege meghaladja-e a 14/2019. számú egyedi megrendelésben meghatározott keretszámot. A megtámadásnak nincs is relevanciája, mivel a teljesítésigazolás legfeljebb a Ptk. 6:26. §-a szerinti tartozáselismerésnek minősül, ami azonban nem teremt jogcímet a megjelölt összeg követelésére, és az esetlegesen meglévő jogcímet sem módosítja. Annak joghatása a bizonyítási teher megfordulása, ugyanakkor az adott esetben mindettől függetlenül a felperes érdekébe tartozott annak bizonyítása, hogy az alperes a szerződés alapján nem tarthat igényt a visszakövetelt összegre.

[12] Az alperes sem vitatta, hogy az egyedi megrendelésben meghatározott keretet túllépte, nyilatkozata szerint a felperes szerződésszegést követett el, amikor a jelzése ellenére sem állított ki új egyedi megrendelést. Mivel az alperes szerződésen kívüli jogcímet nem jelölt meg, a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 2. § (2) bekezdése és a 342. § (3) bekezdése alapján a bíróság is csak azt vizsgálhatta, hogy a felek szerződése alapján jogosult volt-e a kiszámlázott díjra.

[13] A 14/2019. számú egyedi megrendelés kifejezetten a cég3 Kft. átvilágítására vonatkozott, az alperes ugyanakkor saját állítása szerint más társaságokkal és ingatlanokkal

kapcsolatos jogi tevékenység ellenértékét számlázta ki. Valójában tehát nem a keretet lépte túl, hanem olyan tevékenységért igényelt díjat, ami nem volt része az egyedi megrendelésnek és ezáltal a felek szerződésének.

[14] A felperes saját belátása szerint dönthetett arról – élve a szerződési szabadságával –, hogy milyen tárgyban ad egyedi megrendelést az alperesnek. A peres felek jogviszonyában nincs jelentősége annak, hogy a minisztérium milyen feladatot szabott a felperesnek, az csak a minisztérium és a felperes közötti közjogi jogviszonyra tartozik. Nincs jelentősége annak sem, hogy a minisztérium megbízta-e az alperest további feladatok ellátásával, hiszen az a peres felek kötelmének tartalmát nem befolyásolja. Ezért az sem releváns, hogy a felperes egy ilyen jellegű esetleges feladatbővülésről tudott-e, az általa megkötött szerződés ugyanis arra nem terjedt ki. A máshonnan érkező megbízásokat az alperes nem teljesítheti a felperes terhére és kockázatára. Az alperes egyébiránt a teljes szerződéses – 6700 ügyvédi óra – keretszámot meghaladó, összesen 7900 órányi munkát számlázott ki, azaz nem csak az egyedi megrendelésben, hanem a teljes szerződésben meghatározott keretet is túllépte, melyből következően a felperes a szerződés keretei között akkor sem tudott volna további egyedi megrendelést adni az alperes elvárásainak megfelelően, ha ilyen szándéka lett volna.

[15] A bizonyítékok értékelése körében kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a tanúvallomások nem igazoltak sem szerződésmódosítást, sem új szerződéskötést vagy a felperes részéről adott további egyedi megrendelést. tanú1 tanúvallomásából megállapítható volt, hogy a feladatbővülésre vonatkozó „utasítás” a minisztériumból jött, nem a felperestől. A felperes vezetőinek, tanú2nak és tanú3nak a tanúvallomásaiból kitűnik, hogy a felperes tudott az egyedi megrendelésben meghatározottakhoz képest további feladatok alperes általi végzéséről, azonban – mivel a peres felek jogviszonya arra nem terjedt ki – azzal érdemi tennivalója nem volt. A munkában részt vevő ügyvéd tanúk, valamint tanú4 tanúvallomása bizonyítja, hogy az alperes a szerződéssel nem érintett cégek és ingatlanok tekintetében is elvégezte az átvilágítást, az anyagot pedig átadta a felperesnek, ez azonban szerződés hiányában díjra nem jogosítja. személy1 államtitkár írásbeli nyilatkozatában nem emlékezett az alperes irodavezető ügyvédjével folytatott személyes megbeszélésre, egyebekben pedig az írásbeli feladatszabás, valamint a miniszteri megbízólevél és visszavonása tartalmát erősítette meg. Az államtitkár nyilatkozatára figyelemmel személy2 tanúkenti meghallgatását szükségtelen volt.

[16] A fentiek alapján nem volt megállapítható olyan, az ellenkérelemben megjelölt jogcím, amely szerint az alperes a szerződés tárgyához nem tartozó, a meghatározott óra- és díjkeretet túllépő tevékenysége ellenértékeként a díjra igényt tarthatna, ezért annak visszafizetésére köteles. Ebből következően szükségtelen a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás is.

IV.

[17] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[18] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését és a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdéseit is. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését megismételve előadta, hogy a felperes a keresetét a Ptk. 6:272. §-ára, a 6:276. § (1) és (2) bekezdéseire, valamint a Ptk. 6:89. §-ára és a 6:90. § (1) bekezdésére alapította, de ezen anyagi jogszabályokból nem következik, hogy a teljesítésigazolás alapján kifizetett megbízási díjat köteles lenne visszafizetni, illetőleg azt a felperes visszakövetelhetné, ilyen előírást a felek szerződésének 4.1 pontja sem tartalmaz. A keresetnek hiányzik a jogalapja, így az elsőfokú bíróság nem a felperes által állított jogot bírálta el. A felperes jogállítása ugyanis az volt, hogy a megbízási szerződés, illetőleg a teljesítésigazolás alapján tévedésből fizette ki a megbízási díj egy részét, azonban az elsőfokú bíróság a tévedésre hivatkozást nem fogadta el, továbbá úgy foglalt állást, hogy az nem is releváns, amelyhez képest mégis helyt adott a keresetnek. A felperes által érvényesíteni kívánt jog és az annak megalapozására állított tények nincsenek összefüggésben a kereseti kérelemmel, amelynek következménye a keresetlevél visszautasításának hiányában a kereset elutasítása.

[19] A fentiekből következően az ítélet sérti a Ptk. 6:272. §-át és a 6:276. § (1) és (2) bekezdéseit is, mivel a kifejtettek szerint ezek egyike sem tartalmaz rendelkezést a megbízó által már megfizetett megbízási díj visszafizetésére vonatkozóan.

[20] A fentieket meghaladóan az elsőfokú bíróság nem a Pp. 279. § (1) bekezdésében írtak szerint járt el a mérlegelési jogkörében, mivel következtetéseiből hiányoznak a logikai elemek. Így téves az az ítéleti megállapítás, hogy a teljesítésigazolás megtámadásának nem volt érdemi jelentősége, mivel csak annak eredményessége esetén gyakorolhatta volna a felperes – helyes jogcím-megjelölés alapján – a visszakövetelési jogát. A teljesítésigazolás ugyanis teljes bizonyító erejű magánokiratként igazolja, hogy az abban feltüntetett szolgáltatások teljesítése szerződésszerűen megtörtént, ezért annak alapján és az elvégzett munkák ellenértékéért jár a díjazás. Téves a teljesítésigazolás tartozáslismerésnek való minősítése is.

[21] Hangsúlyozta az alperes, hogy a megtámadással kapcsolatos anyagi jogi kifogása eredményre vezetett, ezért a jogvita további vizsgálata nem volt szükséges, az elsőfokú bíróságnak önmagában ezen okból el kellett volna utasítania a keresetet.

[22] Abban is tévedett az elsőfokú bíróság, hogy nem tartotta relevánsnak, hogy a minisztérium megbízta-e további feladatok ellátásával. A csatolt okirati bizonyítékokból, így különösen az államtitkári feladatszabásból, továbbá a meghallgatott tanúk vallomásából kétséget kizáróan megállapítható, hogy az EMMI utasította a felperest a név3 cégcsoport megvásárlásával összefüggő jogi feladatok ellátására. A felperes az államtitkári feladatszabásba foglaltakat csak részben teljesítette, hiszen a cég3 Kft. átvilágítására szerződött az alperessel annak ellenére, hogy az államtitkári feladatszabás kifejezetten megnevezte a név3 cégcsoporthoz tartozó másik gazdasági társaságot, a név3 REK Kft.-t is. A felperes tudott az alperesi feladatokat érintő bővülésről, ennek ellenére nem adott ki új,

egyedi megrendelőt a többletfeladatok ellátására. Amennyiben a felperes felettes szerve – az EMMI – további feladatok ellátásával bízta meg az alperest, úgy ez a tény a peres felek kötelmét módosította a Ptk. 6:18. § (2) bekezdésén keresztül érvényesülő 6:11. § (1) bekezdésében írt képviseleti jogon alapuló jognyilatkozattételi lehetőség okán. Ha pedig a felperes felettes szervének nincs képviseleti joga, akkor a Ptk. 6:14. § (1) bekezdése alapján az álképviselet szabályai az irányadóak, mivel a felperes a teljesítésigazolás aláírásával jóváhagyta a feladatbővülést.

V.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult lényegében annak helyes jogi és ténybeli indokai alapján. Érvelése szerint a keresetben megjelölt jogcímek megfelelőek a jogvita érdemi elbírálásához, ezért az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 342. § (1) bekezdését. Az alperest nem bízta meg a teljes név³ cégcsoport megvásárlásával összefüggő feladatok ellátására, melynek hiányában a megbízási díj nem jár. Az alperes nem is jelölte meg, hogy milyen jogcímen járna részére a keresettel visszakövetelt összeg.

VI.

[24] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

[25] Az alperes fellebbezése alapos.

VIII.

[26] A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult, az ítéltábla elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. Ebben a körben abból kellett kiindulni, hogy a Pp. 381. §-a értelmében a hatályon kívül helyezésnek akkor van helye, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetve kiegészítése. Az alperes a fellebbezésében eljárási szabálysértésként azt állította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 2. § (2) bekezdését és a 342. § (3) bekezdését megsértve adott helyt a keresetnek, hiszen a tévedésre alaptalanul hivatkozott a felperes és a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályaiból nem következik, hogy megalapozottan tarthat igényt a követelt összegre. A később kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság valóban téves álláspontra helyezkedett a kereset megalapozottságát illetően, de ez nem képezte akadályát az érdemi felülbírálatnak, ezért az elsőfokú eljárás megismétlése, illetve kiegészítése nem volt szükséges.

[27] Az alperes a fentiekén túl eljárási szabálysértésként a bizonyítékok téves értékelését sérelmezte, amelyre azonban – szintén a később kifejtettek szerint – alaptalanul hivatkozott,

ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása ezen okból sem indokolt.

[28] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet érdemben vizsgálta.

IX.

[29] Az elsőfokú bíróság a releváns tényeket helyesen állapította meg, azonban az ítéltábla az érdemi döntésével nem, míg jogi indokolásával csak részben értett egyet.

IX.1.

[30] A felperes keresetének jogalapjaként a Ptk. 6:272. §-át és 6:276. § (1) és (2) bekezdéseit jelölte meg, azaz a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályi alapján támasztott igényt az alperessel szemben, egyúttal a Ptk. 6:90. § (1) bekezdésére alapítottan megtámadta a teljesítésigazolást. Arra hivatkozott továbbá, hogy a keretösszeg kimerítésével a szerződés megszűnt és a 4.1. pontja alapján jogosult a már kifizetett díj visszakövetelésére. Az alperes érdemi védekezése szerint a felperes kezdeményezésére a megbízási tartalma kibővült, és a pótlólag elvégzett feladatának ellenértékeként jogosult a felperes által visszakövetelt megbízási díjra. Azt a felperes sem vitatta, hogy az alperes a pótlólagosként megjelölt munkát elvégezte, a vita abban volt közöttük, hogy arra kapott-e megbízást.

[31] Maradéktalanul osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság indokait abban a körben, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható szerződésmódosítás létrejötte, és az sem, hogy további egyedi megrendelés történt. A fellebbezés tévesen hivatkozik a Ptk. 6:11. § (1) bekezdésére és 6:18. § (2) bekezdésére – azaz a látszaton alapuló képviseletre –, mivel az EMMI eljárása a név3 cégcsoportot illető állami szerepvállalással kapcsolatban nem kelthette azt a látszatot, hogy a felperes képviseletében történik, különös tekintettel arra, hogy a perbeli megbízási szerződés 1.3. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a megbízott a felperes által adott eseti megrendelés alapján jogosult eljárni. Az álképviseletre sem hivatkozhat alappal az alperes, mivel semmilyen adat nem merült fel arra vonatkozóan, hogy az EMMI a felperes nevében tett volna jognyilatkozatot. Önmagában abból, hogy az EMMI is részt vett a név3 cégcsoport állam általi megvétele megelőző átvilágítási eljárásban, még nem következik, hogy a nyilatkozatait a felperes nevében tette volna. Mindebből következően fel sem merülhet, hogy a felperes a teljesítésigazolás aláírásával jóváhagyta volna a feladatbővülést.

[32] A fentiekből következően helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy valójában nem a keretet lépte túl az alperes, hanem olyan tevékenységért kapta a perben visszakövetelt pénzbeli ellenszolgáltatást, ami nem volt része az egyedi megrendelésnek és ezáltal a felek szerződésének.

[33] Az elsőfokú ítélet azon következtetésével is egyetértett az ítéltábla, hogy a megfelelő könyvelői apparátussal rendelkező felperes a teljesítésigazolással kapcsolatos tévedését felismerhette, ami a másodfokú eljárásban már nem is volt vitatott. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy osztja az alperes azon álláspontját, hogy a teljesítésigazolás nem minősül tartozáselismerésnek. A teljesítésigazolás alátámasztja a teljesítést, de az abban foglaltak megtörténtét bármelyik fél vitathatja és bizonyíthatja, hogy a teljesítésigazolással szemben tényleges munkavégzés nem, vagy nem az ott írt mennyiségben történt (Kúria Pfv.V.20.650/2016/8., Győri Ítéltábla Gf.II.20.089/2017/9.).

IX.2.

[34] Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor annak tulajdonított kiemelt jelentőséget, hogy az alperes az ellenkérelmében nem jelölt meg olyan jogcímet, ami alapján az egyedi megrendelés tárgyához nem tartozó, a meghatározott óra- és díjkeretet túllépő tevékenysége ellenértékeként a díjra igényt tarthatna és ezen okból alaposnak találta a keresetet. Ezzel szemben azt kellett volna elsődlegesen vizsgálnia, hogy a felperes tény- és jogállításai alapján helye lehet-e az alperes marasztalásának.

[35] A Pp. 2. §-ában megfogalmazott alapelvből (rendelkezési elv) következően ugyanis a felperesnek kell egyértelműen megjelölnie azt a jogvédelmet, amelyet a bíróságtól kér. A keresettel érvényesített jogra vonatkozó nyilatkozat (jogállítás) pedig annak a jogszabályi rendelkezésnek a jogszabályhely vagy a jogszabályi tartalom meghatározásával történő megjelölése, amely az érvényesített alanyi jogot adja és amelytől a bíróság – a felek rendelkezési joga folytán – nem térhet el [Pp. 342. § (3) bekezdés].

[36] Mindebből következően abban a kérdésben kellett állást foglalni a perben, hogy a felperes által tett jogállítások megalapozzák-e az igényét a kifizetett összeg visszakövetelésére. Ha ugyanis a jogalap (Pp. 7. § 8. pont) körében megjelölt jogszabályi rendelkezések közvetlenül nem alapoznak meg (nem keletkeztetnek) a számára erre vonatkozó alanyi jogot (Pp. 7. § 11. pont), a kereset elutasításának van helye.

[37] Itt utal az ítéltábla arra, hogy az alperes már a perfelvételi szakban kifejezetten hivatkozott a kereset ellentmondásaira, ezen belül arra, hogy a megjelölt jogalap nem jogosítja fel a felperest az igény támasztására, amiből az is következik, hogy az anyagi pervezetés szükségessége nem merült fel ezzel kapcsolatosan.

[38] A felperes által megjelölt anyagi jogi szabályok közül a Ptk. 6:272. §-a értelmében a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles, vagyis ennek alapján a megbízó felperes a megbízás teljesítését követelhetné. A Ptk. 6:276. § (1)-(2) bekezdései szerint a megbízott megbízási díjra akkor is jogosult, ha eljárása nem vezetett eredményre, kivéve, ha az eredmény részben vagy egészben azért maradt el, mert a megbízott felróhatóan járt el; a megbízási díj a szerződés teljesítésekor esedékes; ha a szerződés a megbízás teljesítése előtt szűnt meg, a megbízott a megbízási díjnak

tevékenységével arányos részét követelheti. Ezen rendelkezések tehát csupán a megbízási díj esedékességéről, valamint a megbízás teljesítés előtti megszűnése esetén járó díjról szólnak, a megbízót nem jogosítják fel igény támasztására.

[39] A Ptk. fent ismertetett, a megbízási szerződésre vonatkozó anyagi jogi szabályai tehát nem keletkeztetnek a felperes számára olyan alanyi jogot, amelyből következően megalapozottan igényelhetné az alperes részére – saját érvelése szerint – szerződéses jogviszony nélkül kifizetett összeg visszatérítését. A visszatérítési igény alapját ugyanezen okból nem képezheti a felek közötti szerződés 4.1. pontja sem. Mivel a fentiek szerint a keresetben megjelölt anyagi jogi szabályok nem jogosítják fel a felperest az általa előterjesztett igény támasztására, a bíróság döntése pedig a Pp. 342. § (3) bekezdése értelmében nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított, ezért a kereset szerinti marasztalásnak nem volt helye.

X.

[40] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

XI.

[41] A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes az alperes részére a mindösszesen 1.950.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 2.500.000 fellebbezési illetékből álló együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a csatolt megbízási szerződésben foglaltak szerint állapította meg. A felperes – 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti – személyes illetékmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2022. november 15.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba	Zoltán	s.	k.
dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.			
előadó	bíró		
bíró			